

Pirmā “Rīgas putnu cīņa 2015” aizvadīta

**Rīgas
putnu
cīņa
2015**

Ideju, ka Rīgas teritorijā vajadzētu organizēt ko līdzīgu putnu rallijam, šogad “Torņu cīņās” “pameta” mans komandas biedrs Pēteris Daknis, kad aperīgi sēdējām tumsnā tornī un cerējām dzirdēt kāda naktsputna balsi. Neatceros īsti, kā toreiz bija ar tiem naktsputniem, liekas, ka nekā diža tur nebija, bet ideja kaut kā palika prātā. Kāpēc gan lai Latvijas Ornitoloģijas biedrības (LOB) Rīgas vietējā grupa neorganizētu sacensības – līdzīgi kā citās kaimiņvalstīs, kur putnu ralliji ir, piemēram, viena rajona robežās? Tomēr, lai būtu interesantāk un atšķirtos, jāizdomā vēl dažas viltības. Andris Dekants pievienoja ideju, ka ne tikai jāskaita sugas, bet arī jāmēģina noteikt putnu dzimumu. Visam papildus vēl jāpārbauda popularizēt Dabasdati.lv viedierīču lietotnes¹ izmantošanu.

Aptaujājām dažus cilvēkus, kuriem ideja par šādām sacensībām arī likās interesanta, un, negaidot finanšu piesaistes iespējas, šoruden ideju realizējām pašu spēkiem. Tāpēc 2015. gada 24. oktobrī LOB Rīgas vietējā grupa aicināja visus piedalīties sacensībās “Rīgas putnu cīņa 2015”. Sacensību mērķis bija 2–4 cilvēku komandai astoņu stundu laikā Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas robežās novērot un reģistrēt pēc iespējas vairāk putnu sugu. Papildu punkti tika piešķirti par putnu dzimumu un pasugu noteikšanu. Visi novērotie putni

bija jāreģistrē portālā Dabasdati.lv. Protams, sacensību mērķis bija arī popularizēt putnu vērošanu Rīgā un to, ka Rīga ir lieliska putnu vērošanas vieta!

Pēc sacensību izziņošanas mums bija bažas, vai par sacensībām ieinteresēsies arī citi un vai beigu beigās sacensībās nepiedalīsies tikai dažas komandas no LOB Rīgas vietējās grupas. Kā izrādījās īsi pirms pieteikšanās termiņa beigām – šādām bažām nebija pamata. Pieteicās gan putnu vērošanas profesionāļi, kas ir piedalījušies jau daudzos putnu rallijos, gan arī amatieri, kas iepriekš šāda veida sacensībās nekad nebija piedalījušies. Īpašs prieks, ka sacensībās piedalījās arī bērni. Kopumā sacensībās piedalījās septiņas komandas jeb 26 putnu vērotāji, kas sacensībām deva krietnu azarta devu. Mārcis Tīrums no komandas “Himantopus himantopus” jau pēc sacensībām stāsta par motivāciju piedalīties: “Pirmkārt, piesaistīja sacensību formāts – viena konkrēta neliela teritorija, kurā putni bija jāvēro. Nebija daudz laika jāpavada ceļā, jo sacensības norisinājās tepat – Rīgā. Uz Daugavpili, visticamāk, mēs nebrauktu. Otrkārt, piesaistīja astoņu stundu formāts, kas ļāva putnus vērot nenogurstot. Daži no mums aizmīga gan, bet tie bija braukuši tālo ceļu no Valmieras. Treškārt, tas bija arī izaicinājums – pārbaudīt mūsu zināšanas un putnu noteikšanas paņēmienus pilsētā. Piemēram, vai tas pats, kas strādā laukos – migrējošo putnu sugas un to saucieni – strādā arī pilsētā. Un, jā, strādā! No stratēģiskā viedokļa lielu vilšanos radīja Dārziņi, jo tur patērējām daudz laika, lai aizbrauktu, bet ieguvām savam putnu sugu sarakstam klāt tikai trīs sugas.”

Tad nu 24. oktobra agrā rītā, kamēr vēl tumšs, sākās sacensības, laiku solīja labu, un priekšā bija daudzsolīša diena. Mūsu komanda “Kanādas pile” tikās jau pirms septiņiem

Kleistu mežā ar cerībām dzirdēt meža pūci – nesanāca! Tālāk devāmies uz Daugavgrīvu. Tur vēl tumsā pāri ceļam lidoja pirmā sloka – ar to arī sacensības varēja sākties. Kā vēlāk izrādījās, vēl tikai viena komanda – “Rīgas putnoloģi” – apmeklēja Daugavgrīvu. Pārējās komandas bija izvēlējušās citu stratēģiju un sāka sacensības Mangaļsalā. Tālāk iepriekš prognozēto putnu komplekts un negaidīti novērotās zidastes, vēl neliela pietura pie Hapaka grāvja, Māras diķi “ieķeksējām” platknābi un devāmies uz Mangaļsalu.

Kopumā komandu stratēģijas bija visai dažādas, jo, lai gan Rīgas teritorija liekas diezgan maza, tomēr lielisku putnu vērošanas vietu Rīgā ir daudz. Skaidrs, ka astoņu stundu laikā tās visas nav iespējams apbraukt, tas nozīmē, ka stratēģijai šajās sacensībās ir liela nozīme. Lielākā daļa komandu bija izvēlējušās sacensības sākt pie Mangaļsalas mola, tā ietaupot ceļā pavadāmo laiku, jo no centra līdz Mangaļsalai jābrauc gandrīz stunda. Mūsu komanda izvēlējās Mangaļsalas molu apmeklēt kā pēdējo vietu sacensību dienā, jo arī tā varēja ietaupīt tik dārgo laiku. Līdzīgs viedoklis ir arī Baibai Kaškinai no komandas “Pupuķotāji”: “Nākamreiz droši vien jāsāk agrāk un jau Mangaļsalā, nevis pa ceļam, kur mēs šoreiz neko daudz neredzējām, tikai tērējām laiku. Vēl laicīgāk jāmaina vērošanas vietas, ja tās šķiet bezcerīgas. Staigājām diezgan ilgi pa dārziņu rajonu pie Ķīšezera, kur vispār nebija neviena putna.”

Kāpēc mēs sākām Daugavgrīvā? Tāpēc, ka, līdzīgi kā citās komandās, arī mums bija kāds “sava rajona zinātājs”, mums tas bija Arnis Arnicāns, kas gandrīz katru nedēļu putnus vēro Daugavgrīvā. Viņš mums tur varēja parādīt savas labākās putnu vērošanas vietas. Vietas tiešām bija labas, jo dienas sākumā, ņemot vērā, ka biju mūsu komandas sugu pierakstītāja, lielāko daļu laika pa-

¹ Lietotne izveidota viedtālruniņiem un planšetdatoriem ar *Android* operētājsistēmu un ir brīvi pieejama *Google Play* veikalā. Drīzumā būs pieejama lietotne arī *iOS* operētājsistēmu lietotājiem.

vadīju, nevis vērojot putnus, bet gan aizpildot sugu novērojumu anketu un ziņojot novērotās sugas portālā Dabasdati.lv.

Lai arī diena bija diezgan vējaina, laiks bija jauks, un tas patika gan putniem, gan putnu vērotājiem. Astoņas stundas pagāja ātri, un plkst. 18.00 visas komandas tikās sacensību noslēguma pasākumā. Vakarā neformālā gaisotnē pie sacensībām īpaši ceptās tortes tika parrunāti dienas iespaidi un noskaidroti uzvarētāji.

Sacensību uzvarētāji nebija pārsteigums – pieredzējušī komanda "Himantopus himantopus" (Mārcis Tīrums, Ieva Mārdega, Andris Dekants un Andris Klepers) ar novērotām 68 sugām un 14 papildpunktiem par dzimuma noteikšanu. Otrajā vietā ierindojās jau pieminētā komanda "Rīgas putnologi" (Vladimirs Smislovs, Edgars Smislovs un Ruslans Matrozis), kas novēroja 55 putnu sugas un abus dzimumus noteica 9 sugām. Savukārt trešo vietu ieņēma komanda "Rīgas spalvu, nagu un knābju trests" (Viesturs Vintulis, Toms Kohs un Elīze Spridzāne) ar 50 putnu sugām un noteiktiem 9 sugu dzimumiem.

Andris Klepers no uzvarētāju komandas apbalvošanā atzīmēja: "Sacensībās ļoti piesaistīja noteikums, ka jānosaka putnu dzimumi, jo tas ir tā ļoti eiropeiski – dzimumu līdztiesība. Lai arī bija zināms, ka dižknābjiem var atšķirt dzimumus un tas aprakstīts arī noteicējos, taču šī bija pirmā reize, kad šādas zināšanas tika izmantotas praksē un tam ir nozīme." Savukārt Mārcis piebilda: "Liekas, ka ir daudz pasākumu, kas saistīti ar putniem, bet patiesībā šādu pasākumu nav daudz. Jā, ir ekskursijas, uzskaites, "Torņu cīņas", taču tie vairāk ir pasākumi profesionāļiem, bet šis ir tāds viegls un interesants formāts kā putnotāju sabiedrībā dabūt iekšā jaunus cilvēkus. Arī citās valstīs ir līdzīgi, piemēram, sacensībās Lietuvā piedalās jaunas komandas, kas nupat ir sākušas un nemaz tik labi nepazīst putnus, bet sacensību beigās

Sacensību "Rīgas putnu cīņa 2015" uzvarētāji - komanda "Himantopus himantopus" sacensību laikā Ķengaragā. No kreisās: Andris Dekants, Mārcis Tīrums, Ieva Mārdega, Andris Klepers.

Foto no komandas arhīva

Komanda "Pupuķotāji" uz Mangaļsalas mola. No kreisās: Jurijs Siliņevičs, Sandra Platniece, Dana Heiberga.

Foto: B. Kaškina

viņiem ir 20 novērotu sugu, un tas vēl nekas – nākamajā gadā būs jau 40 sugu!" Jāatzīmē, ka šis pasākums likās interesants ne tikai putnu vērotājiem, kas saistīti ar LOB, bet arī prese, jo Andris Dekants uz interviju par sacensībām bija gan "LNT brokastīs", gan žurnālā "Sestdiena", gan Latvijas Radio 1.

Mums sacensību organizēšana bija lielisks izaicinājums, jo ne tikai organizējam, bet paši arī piedalījāmies, mums patika! Paldies dalībniekiem un visiem no LOB Rīgas vietējās grupas, kuri palīdzēja. Mums kopā izdevās, tāpēc sacensības organizēsim arī nākamajā gadā. Galvenais nav uzvarēt, bet piedalīties, tāpēc jau tagad vari ierakstīt

savā nesen nopirktajā plānotājā, ka "Rīgas putnu cīņa 2016" norisināsies 2016. gada 22. oktobrī.

GUNA ROZE,
LOB Rīgas vietējā grupa,
riga@lob.lv, guna.roze@gmail.com

Summary

Rīgas putnu cīņa 2015 Competition /Guna Roze/

The Rīgas putnu cīņa 2015 Competition (Riga Bird Battle 2015) took place on October 24, 2015. It was organized by the Latvian Ornithological Society Riga local group. The main goal of this competition was for teams of 2-4 persons to register as many bird species as possible in the territory of Riga City. Additional points could be gained by recognition of subspecies and sexes of individuals.